

Marodíte? Kolik dostanete?

Nemocenské pojištění je sociálním zabezpečením pro dobu pracovní neschopnosti. Výsledkem první fáze reformy veřejných financí jsou i změny v nemocenském pojištění, které mají snížit výdaje státu a omezit zneužívání tohoto systému. Umíte si spočítat kolik dostanete za jeden týden marodění?

Nemocenské pojištění je sociálním zabezpečením, a to pouze výdělečně činných osob, pro dobu pracovní neschopnosti. Z nemocenského pojištění se poskytují čtyři peněžitě dávky - **nemocenské, podpora při ošetřování člena rodiny, vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství a peněžitá pomoc v mateřství**.

Poplatníky pojistného na nemocenské pojištění jsou pojištěnci (povinně zaměstnanci a dobrovolně OSVČ) a zaměstnavatelé. Pojistné na nemocenské pojištění se odvádí státu v rámci pojistného na sociální zabezpečení.

Podmínky nároku na nemocenské u zaměstnanců

- uznání dočasné neschopnosti k práci či nařízená karanténa;
- účast na nemocenském pojištění v době vzniku dočasné pracovní neschopnosti (karantény).
Tato podmínka je splněna i tehdy došlo-li ke vzniku dočasné pracovní neschopnosti či počátku nařízené karantény sice v době po skončení nemocenského pojištění, ale v době, kdy má bývalý pojištěnec ještě zachovány nároky ze zaniklého nemocenského pojištění;
- ztráta započitatelného příjmu ze zaměstnání, ze kterého je nemocenské poskytováno.

Poskytování dávek nemocenského pojištění

Dávky nemocenského pojištění se poskytují za kalendářní dny po stanovenou dobu.

- Jedná se o tzv. podpůrčí dobu, která u nemocenského činí maximálně rok. V některých případech se do ní započítávají též předchozí období pracovní neschopnosti pro nemoc a nepracovní úraz. Kratší podpůrčí doba platí pro poživatele důchodu a plného invalidního důchodu při pracovní neschopnosti z důvodu nemoci či nepracovního úrazu a činí 84 kalendářních dnů.
- Podpora při ošetřování člena rodiny se poskytuje nejvýše po dobu prvních 9 kalendářních dnů, popř. 16 kalendářních dnů zaměstnanci, který má v péči dítě do skončení povinné školní docházky a je jinak osamělý.
- Peněžitá pomoc v mateřství se poskytuje maximálně po dobu 28 týdnů, popř. 37 týdnů v případě žen, které porodily více dětí a starají se aspoň o dvě z nich, anebo se jedná o ženy svobodné, ovdovělé, rozvedené nebo z jiných vážných důvodů osamělé, které nežijí s druhem. Ženám, které převzaly dítě do trvalé péče nahrazující péči mateřskou na základě rozhodnutí příslušného orgánu anebo dítě jehož matka zemřela, se peněžitá pomoc v mateřství poskytuje ode dne převzetí dítěte po dobu 22 týdnů, popř. 31 týdnů, jestliže převzaly dvě či více dětí a starají se alespoň o dvě z nich, nebo jde-li o ženy neprovdané, ovdovělé, rozvedené nebo z jiných vážných důvodů osamělé, které nežijí s druhem. Peněžitá pomoc v mateřství se jim poskytuje maximálně do doby, než dítě (nejmladší dítě) dosáhne osmi měsíců věku.
- Vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství se poskytuje nejdéle do nástupu ženy na mateřskou dovolenou a po ukončení mateřské dovolené nejdéle do konce devátého měsíce po porodu.

Uplatňování nároku na dávky

Nárok na dávky nemocenského pojištění se uplatňuje předložením předepsaného tiskopisu, který vystavuje příslušný lékař. Žádost o dávku podávají zaměstnanci u svého zaměstnavatele. Osoby samostatně výdělečně činné u příslušné okresní správy sociálního zabezpečení.

Výpočet dávek nemocenského pojištění

Nemocenské, podpora při ošetřování člena rodiny a peněžitá pomoc v mateřství se vypočte příslušnou procentní sazbou, která činí:

- u nemocenského - **69%** (25% za první tři kalendářní dny pracovní neschopnosti a karantény)
- u peněžitě pomoci v mateřství - **69%**
- u podpory při ošetřování člena rodiny - **69%**

z denního vyměřovacího základu.

Jak se nemocenská počítá?

- Denní vyměřovací základ se zjišťuje tak, že započitatelný příjem (tj. hrubá mzda) zúčtovaný zaměstnanci v rozhodném období se dělí počtem kalendářních dnů připadajících na rozhodné období.
- Rozhodným obdobím je zpravidla období 12 kalendářních měsíců před kalendářním měsícem, ve kterém vznikla pracovní neschopnost (karanténa), potřeba ošetřování (péče o) člena rodiny, či ve kterém zaměstnankyně nastoupila mateřskou dovolenou. Jestliže nárok na dávku vznikl v měsíci, v němž zaměstnanec vstoupil do zaměstnání, je rozhodným obdobím tento měsíc. V případě, že se v rozhodném období 12 měsíců nevyskytnou skutečnosti potřebné pro výpočet dávek nemocenského pojištění, prodlužuje se toto období vždy o tři měsíce, než budou nezbytné skutečnosti splněny.
- **Skutečný denní vyměřovací základ (hrubý příjem připadající na jeden kalendářní den) se při stanovení nemocenských dávek nepoužívá celý.** Plně se započítává příjem do 480 Kč; z částky od 480 Kč do 690 Kč jen 60 % (maximálně 126 Kč); celkem tedy nejvýše 606 Kč; k dennímu příjmu nad 690 Kč se nepřihlíží.
- Za dobu prvních 14 kalendářních dnů pracovní neschopnosti (karantény, potřeby ošetřování člena rodiny) se však redukce provede odlišným způsobem, a sice z částky do 480 Kč se započte 90 %, z částky nad 480 Kč do 690 Kč se započte 60 % a k částce nad 690 Kč se nepřihlédne.

Práce neschopný občan tak může dostat (v závislosti na výši příjmu) v prvních třech kalendářních dnech maximálně **139,50 Kč** (90% z 480 Kč + 60% z (690-480) / 25 %) a **v dalších dnech 385 Kč** (90 % z 480 Kč + 60 % (690-480) / 69%). Od 15. dne je denní vyměřovací základ 480 Kč + 60 % z (690 - 480), tedy 606 Kč = **dávka 418 Kč.**

Chcete si orientačně spočítat nemocenskou?

- Zjistěte svůj hrubý příjem za posledních 12 měsíců (např. $12 \times 18\,000$ Kč)
- Stanovte si svůj denní vyměřovací základ ($12 \times 18\,000$ Kč / 365 = 592 Kč)
- Stanovte nemocenskou dávku za první tři dny nemoci ($90\% \text{ z } 480 \text{ Kč} + 60\% \text{ z } (592 - 480 \text{ Kč}) / 25\% = 124,80 \text{ Kč}$)
- Spočítejte si nemocenskou dávku pro dalších 11 dnů nemoci ($90\% \text{ z } 480 \text{ Kč} + 60\% \text{ z } (592 - 480 \text{ Kč}) / 69\% = 344,50 \text{ Kč}$)
- Spočítejte si nemocenskou dávku pro další dny nemoci ($480 \text{ Kč} + 60\% \text{ z } (592 - 480 \text{ Kč}) / 69\% = 378 \text{ Kč}$)

Zdroj: Osobní finance

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz